

TORONTÁL

SZERKESZTŐSÉG: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) U.1. TELEF. 231. KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) U.1. SZÁM. TELEFON 21. SÜRGÖNY-CÍM: TORONTÁL, VELIKI BECSKEREK.

A BANSÁG
MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ.

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA: ÉVENTE 300 DIN, FELEVRE 150 DIN, NEGYEDEVRE 75 DIN, HAVONKINT 25 DINAR. KÜLFÖLDRE HAVONKINT 40 DINAR. MEGJELENIK MINDEN MUNKANAPON DELELŐTT. HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Mária királyné Petár trónörökös-
sel és Tomisláv herceggel tegnap
érkezett meg Bukarestbe, ahol az
állomáson a királyi család és a ré-
genstanács fogadták a királynét. Ér-
zékeny volt a találkozás a kis Mi-
hály király és Petár trónörökös kö-
zött. A két gyermek egymás nyaká-
ba borult, megölelték egymást,
majd a kis király kezénfogva vezet-
te a trónörököst az autójához.

A Matin értesítése szerint, a ju-
goszláv királyi pár a jövő héten Pá-
rizsba érkezik, ahol a felséges vendé-
gek rövid időt szándékoznak el-
fölténi.

A beográdi közgazdasági kamara
beadvánnyal fordult a szociálpolíti-
kai minisztériumhoz és kérte, hogy
a munkaidő szabályozásáról készü-
lő új szabályrendeletében a munka-
időt tíz órában szabja meg és csak
kivételes esetekre engedélyezzen
nyolc és kilenc óras munkaidőt.

Berlinből jelentik, hogy a nagy
port fölvert steglitz diákttragédiá-
nak főhősét, Kranz Pál gimnazistát
a bíróság bizonyítékok hiányában
felmentette a gyilkosság vádjá alól
és pusztán tiltott fegyverviselés
miatt ítélte el három heti fogház-
ra.

A nápolyi drámai színházban teg-
nap nagyarányú tűz pusztított, a
melynek a színpad és a drága díszle-
tek estek áldozatul.

A Mexikó állambeli Guanajamato
városban a katolikus lakosság fellá-
zadt. A kormány katonasága elfoj-
totta a lázadást és a felkelés vezérei
közül nyolcat azonnal kivégezte-
tt.

TŐZSDE

Február 20.

MA 100 DINÁR:

Budapestben	— pengő
Zürichben	9 13 sv. frank
Berlinben	7 29 ar. márka
Bécsben	12 34 silling
Prágában	58 75 cseh kor.
Newyorkban	1 74 dollár
Triesztben	33 28 lira
Bukarestben	300 — leu

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Magyar Hírel 89.80, Olasz Bank
72, Nemzeti Bank 216, Pesti Hazai
232, Ganz-Danubius 170, Ganz-Vil-
lamos 159, Nasici 188, Délcukor —

Marinkovity Vója kapott megbízatást koncentrációs kormány megalakítására.

Beograd, febr. 21.

Az a törekvés, hogy a parasztdemokráciát bekapcsolják a kormányba, nem sikerült.

és így minden jel arra mutat, hogy újra a radikális—demokrata koalíció fog megalakulni. Ilyen irányban folytak is már tegnap tárgyalások, azonban egyelőre minden pozitív eredmény nélkül.

Az azonban kétségtelen, hogy ez az egyedüli megoldási lehetőség, miután Radics és Pribicevity tegnap esti nyilatkozata világosan megállapítja, hogy olyan kormányba nem lépnek be, amelynek élén Vukicsevity áll.

Tegnap még remény volt arra, hogy Radics az utolsó pillanatban mégis beleyezik talán és belép a kormányba, de Radicsnak Davidovitytal való találkozása után minden békés megegyezés lehetősége szertefoszlott, mert Radics végérvényesen visszautasított minden közle-
ledési kísérletet.

Ebből azután egészen nyilvánvalóvá vált, hogy a radikális-demokrata koalíción kívül minden más megoldási lehetőség ki van zárva.

Jól informált politikai körökben úgy tudják, hogy Vukicsevity tegnap tárgyalásai azonban nem vezettek eredményre.

Sok szó esett tegnap Radics javaslatáról, amelyet a királynak tett és amelyben egy parlamenten kívül álló egyén bevonását terjesztette elő, mint megoldási expedienst.

A radikális pártvezérek foglalkoztak Radics javaslatával és megállapították, hogy erre nem volt szükség. A radikálisok azt állítják, hogy

Radics ezen javaslata nagyon átlátszó. A horvát parasztpárt vezérének ezzel nem volt más célja, minthogy könnyebben gondolja ezzel eltávolíthatni az ügyek éléről a radikális-pártot.

Vukicsevity miniszterelnök tegnap délelőtt a szkupstinában volt, a hol hosszasan tanácskozott Davidovity Ljubával. Az újságírók érdeklődtek a tárgyalások tartalmára nézve, de sem Vukicsevity, sem Da-

vidovity nem nyilatkoztak erre vonatkozólag.

Vukicsevity délben audienciára ment. Amikor a királyi palotából visszatért, az öt kérdező újságíróknak kijelentette, hogy a helyzet nem változott, semmi mondanivalója nincs.

A radikális-klubba visszatérve, Périy Ninkó dr. házelnökkel tárgyalt Vukicsevity, majd később Sztanojevity Acóval volt hosszabb értekezése.

A délután folyamán Davidovity újra megkísérelte, hogy rávegye Radicsot arra, hogy a kormányba lépjen. Értekezett előbb Radics Sztépánnal, majd Pribicevitytel — de minden eredménytelen volt, mert Radics megmaradt régi elhatározása mellett és kijelentette, hogy a Vukicsevity-kormányba nem léphet be. Davidovity ezután fölkereste Vukicsevityt és jelentést tett neki missziója eredménytelen voltáról.

A tegnap este lefolytatott különböző audienciák után újabb helyzet állott elő a politikában.

Périy házelnök után a király meghallgatta Radics Sztépánt, majd Pribicevity Sztvetozárt. Egyikük sem nyilatkozott azonban a kihallgatás anyagáról.

A királyi audienciák ideje alatt Vukicsevity a miniszterelnökségen tanácskozott Mihajlovity, Korosec és Mijovity miniszterrel. Ezen tanácskozások után politikai körökben már nyilvánvalóvá vált, hogy

Vukicsevity visszaadta Öfelségének a mandátumot, mert különben nem folytatódhat volna a ki-

rályi kihallgatások az egyes pártvezérekkel.

Utolsónak az esti órákban újra Périy házelnök volt kihallgatáson, aki onnan visszatérve hírlapírók előtt azt mondta, hogy

Vukicsevity a megbízatását valóban visszaadta és a király a házelnök javaslatára dr. Marinkovity Vóját bízta meg egy koncentrációs kormány megalakításával.

Ez az újabb fordulat meglehetősen zavart támasztott a politikai körökben, minthogy a tájékozatlanság óriási nagy volt. Általában azonban optimisztikusan fogják föl a helyzetet és hiszik, hogy Marinkovitynak sikerül majd a koncentrációs kormányt megalakítania. Ezt bizonyítja dr. Périy házelnök kijelentése is, amit a sajtó munkatársai előtt tett.

Ha nem lettem volna biztos abban, hogy Marinkovity meg fogja tudni alakítani a kormányt, nem javasoltam volna Öfelségének. Marinkovityot a parasztdemokracia klubja is támogatni fogja és így a legtöbb kilátással mehet neki a tárgyalásoknak.

A politikai körökben érthető türelmetlenséggel várnak már minden tanácskozást, amelytől a politikai életnek valamilyen irányban való tisztulását remélik.

Vukicsevity miniszterelnök ma délelőtt 10 órára egybehívta a radikális-klub ülését, amelynek referálni fog a legújabban feremtett helyzetről.

Marinkovity, akivel Périy közölte Öfelsége óhaját, kijelentette, hogy a megbízatást elfogadja és ma már meg is kezdi a tárgyalásokat az egyes pártvezetőkkel.

Nyilvános árverésen adják el a szentgotthárdi fegyverszállítmányt.

Budapest, febr. 21.

A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint, a szentgotthárdi ismeretes fegyvercsempészésben tisztázódott a magyar hatóságok szerepe. A kiküldött vegyes bizottság megállapította, hogy a magyar vasuti hatóságok a szentgotthárdi kocsikat vissza akarták küldeni osztrák területre, de az osztrák államvasutak nem vették vissza a gyanus külde-

ményt tartalmazó vagonokat. A magyar határállomás erre a feladólomást, Verona állomásfőnökségét értesítette, ahonnan azonban azt a választ kapta, hogy a feladó nem jelentkezik.

A vasuti szállítmányt különben tegnap összetörték, hogy hadi jellegét elveszítse és az árut február huszonegyedikén nyilvános árverésen fogják értékesíteni.

Kötél általi halálra ítélték a kumáni rablógyilkost, aki nyolcszáz dinárért megölte a szomszédját.

Amikor a sértett képviselője halálbüntetést kért, a hallgatóság élénken helyeselt.

Becskekerek, febr. 21.

A becskerekai törvényszék Bunity Ivó tanácsa hétfőn délelőtt foglalkozott a kumáni rablógyilkosság bünpörével, amelynek vádlottja Marinác Szvetiszláv kumáni földmives, aki 1927 december 26-ikán Kumán község határában meggyilkolta szomszédját és gyermekkori játszótársát, Eremity Szredoje gazdálkodót. A büntető tanács elnöke Bunity Ivó törvényszéki elnök volt, tagjai Maszlovski Vladimir és Dragojlovity Dragolyub törvényszéki bírák, a jegyzőkönyvet dr. Aszdajity Luka törvényszéki jegyző vezette. A vádhatóságot Trifunác Bozsidar vezetőügyész képviselte, míg a védelmet a hivatalból kirendelt védő dr. Milich Jakab látta el. A sértett képviselőjében dr. Mrkusity Joszif jelent meg.

A teremnek a közönség részére kintartott helye zsúfolásig megtelt hallgatókkal,

főleg kumániakkal, akik különösen érdeklődnek az olyan bűnügyek tárgyalása iránt, amelyekben kumániak szerepelnek. Legutóbb a kommunista monstre-per tárgyalásánál töltötték meg a tárgyalótermet, amikor a vádlottak padján szintén kumániak ültek.

Két szuronyos fogházör vezette elő a fogházból Marinác Szvetozárt, a rablógyilkost. Amikor a fogollyal feltüntek a tárgyalóterem ajtaján, a kíváncsiság moraja zúgott végig a hallgatóságon, mindenki a vádlottat nézte és Marinác nem sokáig bírta földjei kutató és megvető pillantásait, lehajotta fejét, a barna pad felé tartott és anélkül, hogy még egyszer szemügyre vette volna a hallgatóságot, leült a helyére.

Néhány perccel kilenc óra után nyitotta meg a tárgyalást Bunity Ivó törvényszéki elnök. Marinác Szvetozár a tanácselnök kérdésére elmondta, hogy 24 éves vagyontalan földmives, írni, olvasni tud, katonai volt és büntetlen előéletű. Személyi adatainak jegyzőkönyvbe vétele után Bunity elnök felolvasta a vádiratot, amely őt előre megfontolt szándékkal végrehajtott rablógyilkossággal vádolja, mert 1927 december 26-ikán Kumán határában megtámadta és megölte Eremity Szredoje kumáni lakost és azután magához vette a meggyilkolt pénzét nyolcszáz és egynéhány dinárt.

Elnök: Bűnösnek érzed magad?

Vádlott: Nem tudtam mit cselekszem.

Mindig félek és zavart vagyok, akkor is zavart voltam, lehet, hogy bűnös vagyok...

Elnök: Mondjad el a gyilkosság előzményeit és lefolyását.

Vádlott: Aznap magam sem tudom miért elhatároztam, hogy Novibecsejre megyek. Többen kérdezték tőlem, mit keresek Novibecsejen, de magam sem tudtam, miért megyek Becsére, valami üzött, valami hajszolt, hogy elinduljak és én elmentem. Becsén a piacon találkoztam Eremity Szredojével és megkért, hogy nézzem meg azokat a sertéseket, amelyekre alkudott, mert

jobbban értek a disznókhöz, mint ő. Lebeszéltem a vételről, mert láttam, hogy a sertéseket drágán adják és hitványak is voltak. Azt mondtam neki, hagyd a vásárt, Kumánon is kapsz ezért a pénzért sertést. Eremity ebbe bele is ment és együtt elindultunk haza. Egy darabon velünk volt Letity kumáni földmives, ő azonban egy tanyánál elvált tőlünk. Utközben közel a községhez, Eremity megéhezett. Egy kut közelében leültünk és falatozni kezdtünk.

Eremity falatozás közben elmondta, hogy nyolcszáz dinár van nála

és azt a belső zsebéből a mellénye bal zsebébe tette. Tovább falatoztunk, majd Eremity megszomjazott és vizet ivott. Tovább akartunk menni, de Eremity szeme megakadt a botomon.

— Honnan vették a sétapálcát? — kérdezte. — Debeljácán a vásáron — feleltem — mire ok nélkül megütött. Én felajdultam és megkérdeztem miért ütösz. Válaszul még kétszer rámvágott. Most már nem hagytam magam, én is visszavágtam és késsel többször megszurtam.

Elnök (erélyesen): Az igazat beszéld! Ne játszd el az egyetlen enyhítő körülményt, a töredelmes beismerő vallomást!

Vádlott (sirásra hajló szánalmas hangon): Az igazat mondom. Ő kezdte a...

Elnök: A vizsgálóbíró előtt

beismerted, hogy falatozás közben jutottál a gyilkosság gondolatára,

amikor Eremity elmesélte, hogy nyolcszáz dinár van nála. Miért vájoltál így a vizsgálóbíró előtt, ha nem úgy történt.

Vádlott: Lehet, hogy így vallottam a vizsgálóbíró előtt, de úgy történt, ahogyan most elmondtam.

Elnök: Hányszor és hová szurta?

Vádlott: Nem emlékszem.

Elnök: A vizsgálóbíró előtt kijelentetted, hogy csak akkor hagytad el az áldozatot, amikor meggyőződted róla, hogy átvágtad a nyakát.

Vádlott (bizonytalanul): Nem emlékszem...

Az elnök kérdésére a vádlott ezután elmondta, hogy maláriás volt és eddig háromszor elájult. Józan életű és a gyilkosság napján szeszese italt nem ivott.

Elnök: Milyen viszonyban éltél Eremityvel?

Vádlott: Nagyon jó barátságban. Gyermekkori játszótársam volt és együtt mentünk a „rogalfi”-ra. Kocsimában ritkán találkozunk, mert

Eremity szegénylős, jó ember volt, aki kerülte a vendéglőt.

Ivkovity Vlasztimir dr. orvosszakértő a boncolás eredményét ismertette ezután.

— Az elhalt testén hét sérülést állapítottam meg — mondotta többek között dr. Ivkovity — mégpedig hátul a fején, a bal szeme felett, a bal arcán, a jobb halántékán, két sérülést a nyakán, a nyakán jobb oldalán egy mély vágást, amely a nyak közep részéig hatolt és egy vágást, amely

csaknem az egész nyakat átmeteszette és abszolút halálos volt.

A szurások és a vágások nagy erővel történtek. A vádlottat teljesen normálisnak tartom és véleményem szerint tettét beszámítható állapotban követte el.

Elnök: A vádlott azt állítja, hogy háromszor elájult...

Orvosszakértő: Ha epileptikus beteg, a három havi vizsgálati fogás alatt feltétlenül elájult volna, de a katonai szolgálati idejét sem szolgálhatta volna le.

Korovljev Bránko és Mirkov Kruniszláv juhpásztorok a gyilkosság helyszínétől nem messze őrizték a nyáját és szemtanúi voltak a gyilkosságnak.

Az egyikük menekült — mondotta Korovljev — a másik pedig a nyomában volt a késsel. Az utóbbi letépette a menekülőt és messziről tisztán kivethetem, hogy

nagy lendülettel többször a földön fekvő testébe dőtte a kést.

— Hé! hé! Ne üsd! — kiáltottam felé — mire a gyilkos észrevett és elszaladt.

Jelenttem a történeteket a községházán, ahonnan előfogatot adtak és esendőrékkel üldözöbe vettük a gyilkost, akit hamarosan elfogtunk. Nyolcszáz dinárt találtak a zsebei-ben.

Eremity Márta, a meggyilkolt Eremity Szredoje édesanyja elmondja, hogy fia békés természetű, 24 éves fiatalember volt, aki

soha egy légynek sem vettét.

Trifunác Bozsidar vezetőügyész előre megfontolt szándékkal végrehajtott rablógyilkosságért

halálbüntetés kiszabását kérte,

mert — ugymond — a vádlott, bebizonyíthatóan már azzal a szándékkal ment el hazulról, hogy bármilyen uton is pénzt szerez. Csak a véletlen játéka, hogy éppen Eremityet találta, aki neki gyermekkori játszótársa és szomszédja.

Mrkusity Joszif dr., a sértett képviselőjében, szintén halálbüntetést kért. Kumán lakossága maga akart ítélkezni felette — mondotta többek között — és követelte a helyszínen járt vizsgálóbírótól a gyilkos kiadatását, azért én Kumán község lakossága nevében...

Elnök: Nem beszélhet Kumán lakossága nevében...

Mrkusity: ... fejiért fejet kérek. A hallgatóságból többen: Ugy van! Ugy van!

Milich Jakab dr. hivatalból kirendelt védő védőbeszédében kifejtette, hogy a védelemre nem készülhetett, mert csak tegnap kapta meg a vádiratot, de a tárgyalás adataiból is világosan látja, hogy az előre való megfontoltság az adott esetben, koránt sincs bizonyítva. Végül kérte az enyhítő körülmények figyelembe vételét a büntetés kiszabásánál.

A bíróság hosszas tanácskozás után déli fél tizenkét órakor hirdette ki ítéletét. A tanács előre megfontolt szándékkal végrehajtott rablógyilkosság büntetésében bűnösnek mondotta ki Marinácot és ezért **kötél általi halálra ítélte.**

Marinác Szvetiszláv könnyezve fogadta az ítéletet és halk hangon bejelentette, hogy fellebbez.

Milich dr. védő szintén fellebbezést jelentett be az ítélet ellen, míg Trifunác ügyész megnyugodott.

Beszélgetés Spanyolország diktátorával.

Primo di Rivera ismertett programját.

Madrid, febr. 21.

Spanyolország miniszterelnöke, Primo di Rivera generális ma fogadta a külföldi lapok tudósítóit és hosszabb beszélgetés keretében érdekesen nyilatkozott programjáról.

— A következő eszendőkre — mondotta a diktátor — nagyszabású programot dolgoztam ki, amelyet a nép összes rétegeinek bevonásával akarok megvalósítani, feltéve, hogy a meddő pártarcok nem akadályozzák meg az alkotó munkát. A kormány figyelme jelenleg elsősorban a legszegényebb néposztályok jogos kívánságainak kielégítésére irányul. Az állami szolgálatban lévő munkások béreit fel fogjuk emelni és a szociális törvénykezést szélesebb alapokra helyezzük. Külön törvényeket léptetünk életbe a más állapotba levő asszonyok és a fejlődésben lévő gyermekek védelmére és a több gyermekes házaspárokat jutalomban fogjuk részecseníteni.

— Spanyolországban nagy szükség van a népesség szaporodására, mivel jövőd tervei keresztülvitelénél nem nélkülözheti az erős hadsereget.

Függetlenné akarjuk tenni országunkat a felesleges imporról és a kezdet stádiumában levő gyapottermelést magas kulturára fogjuk emelni. A gazdák nagyszabású kedvezményekben fognak részesülni és az állam a termelést kölcsönökkel fogja támogatni.

— A nép bizalommal viseltetik a jelenlegi rendszerrel szemben, amit legjobban igazol az a körülmény, hogy a bankok és takarékpénztárak betétjei egyre emelkednek. Pénzügyi programunk alapvető pontja valutánk értékének emelése régi színvonalára. A pezeta már nincsen messze az aranyparitástól és immár csupán 14%-kal alacsonyabb eredeti értékénél. A pezeta teljes revalorizációja tehát nem lehetetlen, annál inkább, mivel Spanyolország költségvetése aktív.

Ezeket mondotta a nyilvánosság számára Primo di Rivera miniszterelnök. A diktatúrának célszerűségéről és kívánatosságáról megoszolhatnak a vélemények, azonban az objektív megfigyelőnek meg kell állapítania, hogy Primo di Rivera egy az anarchia felé rohanó, nem dolgozó és alkotó országot vett át és diktatúrája alatt Spanyolország minden tekintetben óriási fejlődésen ment keresztül, megindult az építő munka és — amit sok európai baloldali kormány nem tudott megvalósítani — a munkások szociális helyzete is lényeges javulást mutathat fel.

A centrumban, ujonnan épült modern, a mai kor igényeit minden tekintetben kielégítő 215

családi házeladó.

A legkedvezőbb részletfizetés mellett is ALKALMI VÉTEL.

Cím: a „BEGA” hirdetőirodában.

Február 21. kedd. R. kat és Protestáns Eleonora. Gör. kel.: Teodor Sztr. Zsidó: Schebat 30. Napkelte 6'59. napnyugta 17'30. A nap hossza 10'31.

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelenti: Hőszedés mellett erős csapadék várható, nyugaton szeles idő mellett havazás valószínű.

Február
21

1677-ben halt meg Hágában Spinoza, eredeti neve Despinosa Baruch hollandi filozófus. Spinoza Descartes filozófiai rendszerét fejlesztette tovább, csak hogy a Descartes két állománya (substantia), helyébe egyet tesz: Istent. Isten pedig magával a természettel azonos. Isten nem létezik egyénileg, különben nem volna abszolút, hanem véges: Isten a létezők összességének vagy a világnak immanens, benne van. Isten szabadsága abban áll, hogy saját lényének belső kényszerűsége szerint cselekszik. E szerint tehát szabad akarat nincs. Filozófiájának ez az alapja.

1914-ben Essad pasa egy delegáció élén felajánlotta Albánia koronáját Wied Vilmos hercegnek. Uralkodása azonban nem tartott soká, mert a világháború kitörése miatt már 1914 szeptember 8-ikán el kellett Albániát hagynia. Jogigényét az albán trónra fentartotta, amely azonban megdőlt, amikor Achmed Zogu 1925-ben kikiáltotta a köztársaságot.

Távozó rendőrtisztviselő. Csernolatecz Nikola rendőrtisztviselő tegnap benyújtotta állásáról a lemondását.

Ellenőrzik az ebzárlat betartását. A becskerekai rendőrség harminchat ebtulajdonos ellen eljárást indított, mert kutyáikat nem tartották megkötve. Valamennyiük ellen megindult a kihágási eljárás és a rendőrség példás büntetéssel fogja sújtani az ebzárlat rendelkezései ellen vétő polgárokat. Dr. Dimitrijević főkapitány kerületekre osztotta fel a várost és a rendőrök házról-házra járva ellenőrzik a rendelkezések betartását.

Március 3-án este 9 órakor a Humanitas Purimbálja a Kaszinó termeiben.

Eltevédt éjszakai látogató, vagy tolvaj? Dr. Magyar Károly városi főorvos Szlovenacska (Nádor) uccai házában istállójában az éjjel egy idegen fiatalember éppen a lószerszámokat rakosgatta össze, amikor benyitott az istállóba a főorvos kocsisa. Az idegen megrémült és da dogva mentegedőzött, hogy eltevédt, mert egy közeli cselédnél akart — ugymond — látogatást tenni. A tettenért fiatalembert a rendőrségre kísérték, ahol jegyzőkönyvet vettek fel vallomásairól. Az éjszakai látogató elmondotta, hogy Horváth Istvánnak hívják, novibecseji lakos és nem volt szándékában lopni.

Magyar katonaszökevényt fogott a rendőrség. A becskerekai rendőrség tegnap ismét katonaszökevényt fogott. Letartóztatta Világi Endre szegedi lakost, aki a szegedi hidászoknál teljesített szolgálatot tizedesi rangban. Ezredét azért hagyta el, mert hosszúnak találta a tizenkét esztendői katonáskodást és másképp nem tudott szolgálatának végét vetni. Világi polgári ruhát öltött és úgy szökött át jugoszláv területre. Becskerekre baj nélkül jutott el, de itt gyanusnak találták és igazoltatták. Így derült ki róla, hogy magyar katonaszökevény. Kihallgatása után átadják a katonai parancsnokságnak.

Becskeréki volt diákok találkozója Pesten. A becskeréki felső kereskedelmi iskolát és főgimnáziumot ezelőtt 20—25—30 évvel végzett iskolatársak március 3-án Budapesten találkozót tartanak. Akik ezen a találkozón résztvenni óhajtanak, jelentsék be ebbeli szándékukat Pásztor (Preis) Bélánál, Budapest VI. Nagymező ucca 18.

A cipő „stilszerű” lesz a harisnyával.

Londonból írják, hogy a tavaszi divat egyik nagy vívmánya a stilszerűség. Ezt a stilszerűséget a cipő és harisnya színeiben is feltétlenül érvényesíteni fogják. A cipőgyárosok legutóbbi közgyűlésén elhatározták, hogy bekérik a harisnyagyárosoktól a tavaszi divat színárnyalatait. Ezeket a színárnyalatokat el is küldötték a cipőgyárosoknak a tavaszi cipők a színárnyalatoznak megfelelő színekben készülnek.

— Soha annyiszínű cipő még nem volt, — mondotta a Cipőgyárosok Egyesületének a vezértitkára, — mint amennyi most lesz tavasszal. Nincs olyan színű harisnya, amelyhez megfelelő színű cipőt ne készítettünk volna. Nem lesz szükség „körülbelül olyan színű” cipőre. Akármilyen színű harisnyát huzel a hölgy, megtalálja hozzá a „stilszerű” cipőt.

— Minden valamirevaló hölgynek — magyarázta — legalább négy-öt féle színben van harisnyája. Sokan eddig a majdnem olyan színű” cipővel is megelégedtek. Ennek most vége lesz. Az a hölgy aki csak keveset is törődik a divattal, feltétlenül ragaszkodni fog hozzá, hogy minden harisnyájához megfelelő cipő álljon rendelkezésére.

Egyes londoni kirakatokban már láthatók a stilszerű cipők előfutárjai.

Március 3-án este 9 órakor a Humanitas Purimbálja a Kaszinó termeiben.

Dr. Kleits Jánosné nyilatkozik.

A letartóztatott orvos védője védené szabadlábra helyezését kéri.

Becskerék, febr. 21.
Megírta a Torontál, hogy a becskeréki rendőrség letartóztatta dr. Kleits János becskeréki orvost, aki ellen az a vád, hogy Veresmartijeva (Uri) uccai szanatóriumában tiltott műtétet végzett Atyimovity Tásza kikindai magántisztviselőnő. Kleits Jánost vasárnap délelőtt adták át a becskeréki ügyészségi fogháznak, a honnan hétfőn délelőtt tizenegy órakor Pejovity Velimir vizsgálóbíró elé vezették. Pejovity vizsgálóbíró déli egy óráig hallgatta ki Kleits Jánost, amikor is megszakította vallomásának jegyzőkönyvbe vételét és visszakísértette az orvost az ügyészségi fogházba. Délután folytatta Kleits kihallgatását, aki öt órakor fejezte be részletes vallomását.

Kleits dr. vallomásáról nem tudunk meg részleteket, a kiszivárgott hírek szerint azonban

nagyjából a rendőrségen ismertett módon adta elő a tényállást. A vizsgálóbíró elrendelte a viz-

Március 3-án este 9 órakor a Humanitas Purimbálja a Kaszinó termeiben.

Hadbírószág előtt a becskeréki sikasztó. Megirtuk, hogy Milacsity Veljkó, a becskeréki államépítészeti hivatal tisztviselője, százhuszezer dinár elsikkasztása után megszökött és Temesvárot tartózkodik. A temesvári sziguranca kinyomozta Milacsity tartózkodási helyét, letartóztatta és beszállította a temesvári hadbírószág fogházába. Tiltott határátlépés miatt szombaton állott a hadbírószág előtt. A vádlott tagadta, hogy sikkasztott volna és előadta, hogy politikai okokból volt kénytelen Romániába menekülni. A hadbírószág Epure kapitány vadbészede és Puscas főhadnagy védőbészede után Milacsityot tiltott határátlépés miatt tíz napi fogházra ítélte. A büntetés kitöltése után döntenek arról, hogy Milacsityot eltoloncolják-e Jugoszláviába, vagy pedig Romániában maradhat.

Ma, kedden az utolsó jelmezes bál a Mesznik tánciskolájában. Koronaszálló tánctermében. Belépődíj 10 dinár.

Háromezerrel többen vándoroltak ki 1927-ben, mint 1926-ban. A szociálpolitikai minisztérium zágrebi kivándorlási ügyosztálya tegnap küldte meg a Torontál szerkesztőségének az 1927 decemberéről készült kivándorlási statisztikát, amely részletesen felsorolja a kivándorlási adatait. 1927 decemberében a kimutatás szerint 1425 személy költözött tengerentúlra. Az egész év folyamán 21.976 személy vándorolt ki az SHS állam területéről, 3746 személlyel több, mint az előző 1926-os esztendőben. A decemberi honkeresők legtöbbször Horvát Szlavonországi 426, dalmáciai 401, szlovéniai 215 és vajdasági 211. Mig szerbiából 97-en, Boszniából és Hercegovinából 53-an és Crnagórából 22-en indultak el a honkeresők utjára. A kivándorlók legtöbbször számszerint 697-en, Argentínában telepedett le.

gálati fogságot, míg az ügyészség ma dönt álláspontja felett. Valószínű, hogy

az ügy rövidesen a vádtanács elé kerül.

Mrkusity Jozsif dr., Kleits János védője, ma terjedelmes beadványt intézett az ügyészség utján a vádtanácshoz, amelyben védené szabadlábra helyezését kéri.

Kleits Jánosné tegnap nyilatkozatot küldött be a Torontál szerkesztőségének, amelynek szövege a következő:

— „Férfiem, dr. Kleits János, egy súlyosan beteg nőnek az első gyorssegélyt nyújtotta. Ezt kötelessége volt megtenni és helyében bármelyik orvos így cselekedett volna. Consiliumon ott volt még egy orvos kollégája.

— A halálesetet férjem személyesen jelentette be a rendőrségen és csak azután szállította el a hullát a szanatóriumtól a városi hatósági személyel.”

Német színházak Becskerekén. A berlini színházak művészeiből alakult együttes tegnap érkezett meg Becskerekre, ahol két napon keresztül vendégszerepelnek Fuida: Jugendfreunde és Hauptmann: Rose Bernd című darabjában.

Női- és férfifehérneműek, harisnyák, keztvük és nyakkendők nagy választékban, a legolcsóbb áron. Maxim Stein rövidárúüzletében a Turul-cipőüzlet mellett.

KASHA

minden 39 dinár
szinben 39 métere

Wogh Mihálnál, a Buza-téren.

A legújabb Bárium-rádiócsövek. A nemes fémek emissziós tulajdonságai terén történt fázisok után megállapították, hogy a tiszta fémbarium alkalmas emissziós célokra. Azonban a nehézség a tiszta báriumfém szál gyártásánál állott elő.

A Tungstram cég laboratóriumának sikerült a legmodernebb metallurgiai metódusok egyszerű kihasználásával nemcsak huzott báriumfém-szálakat, hanem teljesen egyenletes anyagot előállítani, mely drót a rádiócsövekben ideális fűtőszálnak bizonyult.

A legkevesebb fűtőáram használata mellett teljesen egyenletes és igen magas emissziót érünk el, egész égési időtartamuk alatt. Élettartamuk ugyszólván végtelen. Ezek olyan tulajdonságok, melyekre más fűtőszálakkal rendelkező csöveknél még nem volt példa.

A Báriumcsövek minden kapcsolásra alkalmasak, de tökéletesen beválnak mindenfajta amatőr kapcsolásoknál. Speciális Audion magas- és alacsony-frequenciájú erősítő csövek készültek báriumból, mint végerősítőcsövek nagy emissziójuknál fogva egyedülállóak. Az amatőröknek speciális oszillátorcsövek állanak rendelkezésre.

Fenti csöveket az amatőröknek a legmelegebben ajánljuk. Minden jobb rádiókereskedésben, vagy pedig a Tungstram d. d. zágrebi és beográdi fiókjánál gyári áron kaphatók.

A
„TORONTÁL”
POLITIKAI NAPILAP

Becskeréki szerkesztősége Obilityeva (Zápolya) ucca 1. Telefonszám 281.
Beográdi szerkesztősége Frankopanova ucca 9., II. emelet.
Budapesti szerkesztősége Wekerle Sándor u. 24., II. em. 80. Telefon 68—35.
Ecsői szerkesztősége II., Taborstrasse 9. Telefon 40—3—22

Egy komplett 278
szódagyár
eladó.
Üzembem megtekinthető
KALMÁR JÁNOSNÁL, Bánászi Dvor

Orient Bioskop

Keddén, febr. 21-én 5, 7 és 9 órákor
Szerdán, febr. 22-én 5, 7 és 9 órákor

Pénztárnyitás délelőtt 10-1/2-ig,
d. u. 3 órától.

**Jön! A GRÖNLANDI
EXPEDICIO.**

Orhidea és Hermelin

telefonos kisasszony regénye.
Egy kisleány álma

Jön! A főszerepben: COLLEEN MOORE.

Occassio!

Eladó egy alig használt „Fordson“ oliver
hatvasu ekével, nagyon jutányos áron.

273

Mita Berberski, Veliki Bečkerek.

**Charleville plébánosá-
nak leveleiben nincsenek
államelleses kitételek.**

A vádtanács visszaszolgáltatta az
elkobzott könyveket.

Bečkerek, febr. 21.

Közölte a Torontál, hogy a becske-
keréki ügyészség rendeletére a rend-
őrség elkobozta a Gutenberg-
nyomda kiadásában megjelent „Hei-
matsbuch drei Banater Schwester-
gemeinden“ című könyvet, a
mely Szvetihubert, Soltur és
Sarlevil történetével foglalkozik. A
könyvben az ügyészség Charleville
franciaországi község német plébá-
nosának üdvözlő levelét inkriminál-
ta, amelynek egyes kitételeiben áll-
melleses tendenciát látott.

A határozat ellen a cég fellebbe-
zést jelentett be, amelynek elbírálá-
sával tegnap foglalkozott a becske-
keréki törvényszék vádtanácsa. A ta-
nács az inkriminált kifejezésekben
nem látott büntetendő cselekményt
és ezért beszüntette a további eljá-
rást a könyvet előállító Gutenberg-
nyomda ellen, egyidejűleg pedig
utasította a rendőrséget az elkob-
zott példányok visszaszolgáltatásá-
ra. A Gutenberg-nyomda haladéktal-
anul visszakapta a zár alá vett
könyveket.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett fér-
jem, illetve rokon

Rádd János

elhunyta alkalmából részvétükkel,
koszorú- és virágadományokkal és
a temetésen való megjelenésükkel
mély fájdalomukat enyhíteni igye-
keztek, különösen dr. Várady Imre
országgyűlési képviselő, ügyvéd ur-
nak anyagi támogatásáért, Kovács
István prelátus urnak a bucsuzta-
tótért, dr. Kuszing János orvos ur-
nak a gondos kezelésért és a
„Hazug“ asztaltársaságnak a koszo-
ruért és a temetésen való megje-
lenésükért ezúton mondunk hálás
köszönetet.

A gyászoló család.

Délutáni foglalkozást

keres

**órákat is ad
szerb nyelvből**

186

vagy az összes közép-
iskolai tantárgyakkól,

gimnáziumi érettségis fiatalember.

Cím a „Torontál“ kiadóhivatalában.

BÉCSI VÁSÁR

1928 március hó 11-től 1928 március hó 17-ig
(Refundába március 18-ig).

Különböző kiállítások: Reklámkiállítás. A bécsi szörmeszalonok kiállítása Autó-
és motorkerékpárkiállítás. Villamos kocsik és a technika összes fatalmányainak
és újdonságának a kiállítása. Modern hengerek és más gépek az utépitéshez.
Nyaraló házak kiállítása 261

Az utlevélvizum szükségtelen. Vásári igazolvánnyal és utlevéllel szabad határ-
átlépés Ausztriába. (Magyarországi átutazási vizum a vásári igazolvány felmutatása
mellett a határon kapható). Nagyobb árengedmények a jugoszláviai, ausztriai és
magyar vasutakon, valamint a dunai és adriai hajókon és repülőgépeken. Min-
dennemű felvilágosításért és vásári igazolványokért (dbja 40 Din) forduljanak a
WIENER MESSE A.-G., WIEN, VII.

A leipzig-i tavaszi vásár tartama alatt az Informations Büro-hoz Leipzig, az ausztriai
vásárok igazgatóságaihoz és tiszteletbeli képviselőkhöz:
VELIKI BECSKERÉK: NAGYBECSKERÉKI TAKARÉKPÉNZÁR (Korona-szálló).

Újdonság!

Mielőtt autóbilt vásárolna, nézze meg a Berberszki-garázsban levő világhírű
márkájú autót, amelyekkel határozottan sokat takarít, mert autójai el vannak
ismerve tartósaknak, elegánsaknak és legjobb kivitelűeknek.

A legújabb és legked-
veltebb 1928-as modellű **BUICK & CITROËN** lerakata
MITA BERBERSKI, Veliki Bečkerek. 274

Házeladás.

Egy nagyobb parasztház összes
gazdasági épületekkel és 800 □-öl
telekkel, azonkívül egy hozzátartozó
modern házzal, eladó.

Bővebbet: **JOHANN WEITERSCHANNAL,**
Lenauova ucca 46. szám alatt. — 275

Fiatál házaspár keres
**két vagy három szobás
lakást**

azonalra vagy május 1-re. 126

Címek a kiadóhivatalba kéretnek

**Kevesli üzleti
forgalmát**

1. szerű a segítség:
2. ségtelenül nyer,
3. szorosra emeli a forgalmat,
4. szeres vevőköre lesz, ha
5. letes hirdetésekkel
6. hatós reklámat csinál
7. ről hétre a „Torontál“-ban.

A cukorgyár közvetlen
közeliében eladó egy új

h-á-z

285 **bolthelyiséggel.**

Felvilágosítás kapható a cukorgyári portánál.

**BUDAPESTRŐL megérkeztek
a legmodernebb MINTÁK!**

Pásztor Zsenka

Brigadir Rieztica 4., Heinnermann-ház.
32

Új minták sztórókhöz, ágyruhához,
komplett garnitúrák, matyó-minták stb.

A szubotica „ALEXA“ nyakkendő-
gyár megbízásából, bizományi raktár-
ból eladásra kerül 157

5000 db selyemnyakkendő

10 Din-tól kezdve

a „Varoški Bazar“-ban

„SOKOL“-nál Veliki Bečkerek,
Aleksandrova ucca (városház épület).

Házak építéséhez eladó

10 házhely

á 115 □ Vojvode Sztepe u. 28. sz.

Bővebb felvilágosítás Cara Dusana u.
22. szám alatt. 296

Gradski savet kao prvostepena obrtna
vlast u Velikom Bečkereku

Broj 1088/1928.

IV.

Natečaj.

Gradski savet kao prvostepena
obrtna vlast na osnovu rešenja broj
34.234/1927. raspisuje natečaj na
upražnjeno dimnjičarsko mesto na
II. dimnjičarsko područje u gradu
Vel. Bečkereku, za 15. marta 1928.
god. u smislu 2. člana pravilnika
grada Vel. Bečkereka za vršenje
dimnjičarskog zanata.

Dimnjičarski zanat mogu u smislu
postojećih zakona o radnjama i
obrtnih zakona vršiti samo za to
osposobljena i ovlaštena lica.

Za takav lica snatraće se:

1. Koji imaju opšte uslove, što
se traže za vođenje zanata na ovoj
teritoriji, t. j. da su punoletni, da
mogu samostalno raspolagati svojom
imovinom, da su dobrog vladanja i
da nisu kažnjavani radi krivičnog
dela.

2. Koji imaju dokaze o svojoj
stručnoj spremi za vršenje dimnji-
čarskog zanata, što se traži po obrt-
nom zakonu iz godine 1884.

3. Koji su pouzdani.

4. Pored toga moraju molitelji
dokazati i to:

da su regulisali vojnu obavezu;
da rad u dimnjičarskom poslu
nisu prekidali duže od tri
godine;
da nemaju drugog zanimanja
osim dimnjičarskog;
da su nervno zdravi i da nisu
odani pijanstvu.

Molbe za raspisano dimnjičarsko
mesto imaju se podneti najkasnije
do 15. marta 1928. god. do 9 časova
pre podne gradskom savetu kao prvo-
stepenoj obrtnoj vlasti i molbi mo-
raju biti priključena sva dokumenta,
kojima se dokazuje da su ispunjeni
uslovi za samostalno rad dimnjičar-
skog majstora.

Molba se ima taksirati po tarif.
br. 1. i 5 zakona o taksama, a svaki
prilog sa 2 dinara.

Nedovoljno taksirane i nedovoljno
dokumentovane molbe, kao i one,
koje stignu posle postavljenog roka,
neće se uzimati u obzir.

U Velikom Bečkereku, 11. februara
1928. god.

Dr. Stajić,

v. d. gradskog načelnika.

Automobil occassio!

A raktáron levő, alig használt luxusautók, jutányos áron eladók.
Az autók a következő világhírű gyártmányok, u. m.: „Citroën“,
„Fiat“ és „Bianchi“, valamint teherautók. 272

MITA BERBERSKI, Veliki Bečkerek.